POLIISI
SUOJELUPOLIISI

LAUSUNTO

6.10.2015 435/2015

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunta
Hallinto- ja turvallisuusjaosto

Viite: Eduskunnan hallinto- ja turvallisuusjaoston lausuntopyyntö

HE 30/2015 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2016

Suojelupoliisi esittää pyydettynä lausuntonaan kunnioittaen seuraavaa:

Suojelupoliisin toimintaympäristön muutos

Suojelupoliisin toimialaan kuuluvilla sektoreilla on nopeasti tapahtunut ja tapahtuu lähitulevaisuudessa merkittäviä muutoksia. Huomionarvoista on että muutaman viimeisen vuoden aikana tapahtunut toimintaympäristön muutos on ollut monella sektorilla samanaikaista, harppauksenomaista ja osin ennakoimatonta. On mahdollista, että tilanne voi kehittyä entistä väkivaltaisempaan suuntaan.

Vuosien 2012–2014 aikana Suojelupoliisin terrorismin torjunnan kohdehenkilöiden lukumäärä kasvoi 45%:lla ja on tällä hetkellä lähes 300. Suurimman uhan muodostavat radikaali-islamistisesti motivoituneet yksittäiset toimijat tai pienryhmät. Yhä useammalla Suomessa asuvalla henkilöllä on kytköksiä terroristiverkostoihin. Syyrian konfliktin vaikutus säilyy Suojelupoliisin keskeisenä huolenaiheena.

Merkittävällä tavalla muuttunut terrorismin toimintaympäristö vaatii kiireellisiä toimia terrorismin torjunnan kehittämisessä ja uhkien havaitsemisessa ja niihin puuttumisessa sekä niiden ennalta ehkäisyssä.

Kesästä lähtien poikkeuksellisesti kasvanut turvapaikanhakijoiden määrä Suomessa todennäköisesti lisää terrorismiin kytköksissä olevien henkilöiden lukumäärää. Turvapaikanhakijoiden joukossa Suomeen tulevien riskihenkilöiden mahdollisesti jo lähtömaassa luomien terrorismikytkösten havaitseminen ja selvittäminen työllistää Suomen viranomaisia, erityisesti Suojelupoliisia merkittävästi. Tällaisten henkilöiden tunnistaminen on pitkäjänteistä toimintaa, jonka vuoksi on tärkeää varmistaa viranomaisten kyky terrorismin torjumiseen tähtäävään tiedonhankintaan.

Jännitteet poliittisten, etnisten ja uskonnollisten ryhmien välillä heijastuvat jatkossa yhä enemmän myös Suomeen. On mahdollista, että vastakkainasettelu Suomessa olevien sunnien ja shiiojen ja maltillisten ja radikaalien välillä kasvaa. Näiden ryhmien välien kiristyminen voi jatkossa näyttäytyä myös väkivaltaisena toimintana.

Turvapaikanhakijoiden määrän voimakas kasvu ja sen nostama maahanmuuttovastaisuus luovat otollista maaperää myös ulkomaalaisvihamieliselle

SUOJELUPOLIISI
Ratakatu 12, PL 151, 00121 HELSINKI

Puh. 0295 480 131, Faksi 0295 411 852

supo.fi

liikehdinnälle. Tämä aiheuttaa yhteiskunnallisen vastakkainasettelun lisääntymistä maahanmuuttoon puolesta ja vastaan suhtautuvien ääriryhmien välillä. Tämä voi aktivoida näiden ryhmien väkivaltaista toimintaa ja viharikosten uhka saattaa kasvaa.

Ulkomaisten tiedusteluorganisaatioiden Suomen valtion turvallisuusintresseihin kohdistama tiedustelu toimii edelleen perinteisen keinoin, mutta samalla vakoilu on siirtynyt merkittävästi myös tietoverkkoihin. Tällaisen kehityksen voidaan ennakoida tulevina vuosina edelleen kiihtyvän. Uhkaan vastaaminen edellyttää Suojelupoliisilta lähivuosina merkittäviä panostuksia teknisiin järjestelmiin sekä henkilöstöön ja sen erityisosaamiseen.

Talousarvioesitys

Suojelupoliisin hallinnollinen asema muuttuu 1.1.2016, jolloin Suojelupoliisi siirtyy poliisihallituksen alaisuudesta suoraan sisäministeriön alaiseksi virastoksi. Suojelupoliisia koskevaa vuoden 2016 määrärahakehystä on valmisteltu yhteistyössä sisäministeriön ja poliisihallituksen kanssa.

Talousarvioesityksessä esitetään momentille 26.10.02 Suojelupoliisin toimintamenoihin 19 344 000 euron määrärahaa. Tämä esitys toteutuessaan kattaisi 242 henkilötyövuoden määrärahatarpeen ja merkitsisi siten 8 henkilötyövuoden vähennystä vuoden 2015 peruskehykseen nähden. Esitys merkitsee toteutuessaan myös Suojelupoliisiin hankerahoituksella toteuttavien hankkeiden keskeyttämistä tai lakkauttamista.

Vuoden 2015 III lisätalousarviossa on esitetty Suojelupoliisille 375 000 euron määräraha, jolla katetaan voimakkaasti lisääntyneistä turvapaikanhakijoiden määrästä Suojelupoliisille aiheutuneet lisätehtävät.

Sisäministeriö ja valtiovarainministeriö valmistelevat yhteistyöpöytäkirjaa tuottavuushankkeena toteutettavasta Suojelupoliisin toiminnallisen tietojärjestelmän kokonaisuusinnasta. Hanke ajoittuu vuosille 2016 - 2019.

Sisäministeriön, poliisihallituksen ja Suojelupoliisin kesken on sovittu turvallisuusrekisterihankkeen toteuttamisvastuun siirtämisestä Suojelupoliisille vuoden 2016 alusta. Vastaavasti on sovittu myös suppeiden turvallisuusselvitysten toteuttamisvastuun siirtämisestä paikallispoliisista Suojelupoliisille 2016 alkaen.

Voidakseen vastata toimintaympäristön muutoksista johtuviin haasteisiin Suojelupoliisi on esittänyt useissa eri lausunnoissa 2 miljoonan euron vuosittaista määrärahalisäystä. Suojelupoliisi sopeuttaa kuitenkin toimintansa hallinnonalalle myönnettävien määrärahojen puitteisiin.

Suojelupoliisi esittää huolensa tuleville vuosille esitettyjen määrärahakehysten supistusten vaikutuksista Suojelupoliisin kykyyn suoriutua perustehtävästään muuttuneessa toimintaympäristössä.

Apulaispäällikkö Petri Knape